

HOVRÄTTEN FÖR
ÖVRE NORRLAND

rotel 1

DOM
2013-11-18
Umeå

Mål nr
B 592-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Gällivare tingsrätts dom den 26 juni 2013 i mål nr B 994-12, bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagaren Marie Andersson
Åklagarkammaren i Umeå

Klagande (Tilltalad)

Lars NIKLAS Älmeros, 940812-5871
Wolfsgatan 10
962 32 Jokkmokk

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Magnus Mühler
Box 174
982 22 Gällivare

SAKEN

Sexuellt utnyttjande av barn m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Se sid. 2.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Beslaget ska bestå.
 3. Tingsrättens beslut om sekretess ska bestå.
 4. Hovrätten förordnar att sekretessbestämmelsen i 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som kan röja målsägande A:s identitet såvitt uppgifter härom har lämnats vid hovrättens huvudförhandling inom stängda dörrar. Detta innefattar identitetsuppgifter och andra uppgifter som kan leda till att identiteten går att klarlägga.
 5. Magnus Mühler får för försvaret av Niklas Älmeros i hovrätten ersättning av allmänna medel med 17 844 kr, varav 4 465 kr för arbete, 1 830 kr för utlägg, 7 980 kr för tidspillan och 3 569 kr för mervärdesskatt. Denna kostnad ska staten svara för.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Niklas Älmeros har yrkat att hovrätten ogillar åtalet i sin helhet.

Åklagaren har motsatt sig ändring.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL**Skuldfrågan**Åtalspunkt 1

Utredningen i hovrätten har varit densamma som vid tingsrätten. Videoupptagningarna av förhören vid tingsrätten med målsägande A och med Niklas Älmeros har spelats upp. Målsägande A:s identitetsuppgifter framgår av bilaga till tingsrättens dom.

I likhet med tingsrätten finner hovrätten att styrkt att Niklas Älmeros varit medveten om att målsägande A endast var 13 år när de hade samlag. Som tingsrätten anfört ska undantagsregeln i 6 kap 14 § brottsbalken tillämpas med restriktivitet. På de skäl tingsrätten i övrigt anfört finner hovrätten därför att denna regel inte är tillämplig i detta fall. Niklas Älmeros ska således dömas för sexuellt utnyttjande av barn.

Åtalspunkt 2

Utredningen i hovrätten har varit densamma som vid tingsrätten. Videoupptagningen av förhöret vid tingsrätten med Niklas Älmeros har spelats upp i hovrätten.

Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten att Niklas Älmeros får anses ha förhållit sig likgiltig till om det var narkotikaklassad Spice, som han köpte vid tillfället. I likhet med tingsrätten finner hovrätten därför att åtalet för narkotikabrott, ringa brott, är styrkt.

Påföljdsfrågan

Hovrätten delar tingsrättens bedömning i fråga om påföljd.

Sekretess

Tingsrättens beslut om sekretess ska bestå. Även motsvarande uppgifter från hovrättens förhandling ska vara belagda med sekretess.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast måndagen den 16 december 2013.

F.d. hovrättspresidenten Anders Iacobæus, f.d. hovrättsrådet Gunnar Sjöblom (referent) och tf. hovrättsassessorn Anna Svedjevik samt nämndemännen Niclas Sjöo och Sara Avander har deltagit i avgörandet. Domstolen är enig.

GÄLLIVARE TINGSRÄTT

DOM
2013-06-26
meddelad i
Gällivare

Mål nr B 994-12

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Marie Andersson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå

Tilltalad

Lars NIKLAS Älmeros, 940812-5871
Wolfsgatan 10
962 32 Jokkmokk

Offentlig försvarare:
Advokat Magnus Mühler
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 174
982 22 Gällivare

DOMSLUT

Begångna brott

1. Sexuellt utnyttjande av barn
2. Narkotikabrott

Lagrum

6 kap 4 § 1 st och 5 § brottsbalken

1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen
(1968:64)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom med samhällstjänst 100 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 3 månader ha dömts ut.

Kriminalvården

Frivården Luleå

Andra lagrum som åberopas

29 kap 7 § 1 st brottsbalken

Postadress
Box 23
982 21 Gällivare

Besöksadress
Lasarettsgatan 22

Telefon
0970-758 00
E-post: gallivare.tingsratt@dom.se

Telefax
0970-758 49

Expeditionstid
måndag - fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

Förverkande och beslag

I beslag tagen narkotika förklaras förverkad. Beslaget ska bestå (Polismyndigheten 2012-2500; beslagsliggare 1811, p. 1).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig även i fortsättningen på uppgifter som kan röja målsägandens identitet i den mån uppgifter om denne har lämnats vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar. Detta innefattar identitesuppgifter och uppgifter som kan leda till att identiteten går att klarlägga. Samma sekretessbestämmelse ska vara tillämplig även i fortsättningen på identitesuppgifter i bilaga 2 till denna dom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat Magnus Mühler tillerkänns ersättning av allmänna medel med 32 070 kr. Av beloppet avser 15 276 kr arbete, 8 550 kr tidsspillan, 1 830 kr utlägg och 6 414 kr mervärdesskatt.
 2. Advokat Vera Gärdemalm tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 23 095 kr. Av beloppet avser 9 315 kr arbete, 7 778 kr tidsspillan, 1 383 kr utlägg och 4 619 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Målsäganden benämns i domen med "A". Hennes personuppgifter är belagda med sekretess. Dessa uppgifter återfinns i bilaga 2 till domen som är sekretessbelagd.

Åklagaren har yrkat i enlighet med stämningsansökan, se bilaga 1.

Niklas Älmeros har vidgått de faktiska omständigheterna men har förnekat brott. Han har gjort gällande att han inte hade skälig anledning anta att målsäganden inte var 15 år. Han har också gjort gällande att han med stöd av bestämmelsen i 6 kap. 14 § brottsbalken inte ska dömas till ansvar.

UTREDNINGEN

Åklagaren har åberopat den bevisning som framgår av bilaga 1.

DOMSKÄL

Skuld

Sexuellt utnyttjande av barn

Av förhören med A och Niklas Älmeros har framkommit i huvudsak följande uppgifter.

De båda träffades via Facebook och umgicks under en kortare period. Umgänget innan den åtalade händelsen bestod i att de rökte tillsammans utanför varandras bostäder och dessutom umgicks några gånger i Jokkmokks centrum. När den åtalade händelsen ägde rum kom målsäganden till Niklas Älmeros bostad. De båda kom överens om att ha sex; bestående i vaginalt och oralt samlag. Samlagen ägde

rum helt frivilligt från målsägandens sida och det kan ha varit hon som tog initiativ till att ha sex. De hade talat om att ha sex via Facebook innan de träffades i bostaden. Efter denna händelse träffades de inte igen men de hade fortsatt SMS-kontakt. Vid tidpunkten för samlaget var Niklas Älmeros nyss fyllda 18 år och målsäganden var knappt 13 år och 7 månader.

Målsäganden har berättat att hon i samtalen med Niklas Älmeros via Facebook berättade att hon var 13 år. Niklas Älmeros har sagt att det är möjligt att hon berättade att hon var 13 år vid de samtal de förde via Facebook. Han har också berättat att han upplevde att målsäganden var ung.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Syftet med bestämmelsen våldtäkt mot barn och sexuellt utnyttjande av barn har varit att klargöra att barn inte kan samtycka till sexuella handlingar. Samlag med ett barn under 15 år kan antingen bedömas som våldtäkt mot barn eller sexuellt utnyttjande av barn (6 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken). Det senare brottet är tänkt att tillämpas när omständigheterna vid brottet är att anse som mindre allvarliga. Så kan vara fallet om målsägandens ålder är strax under 15 år och den sexuella handlingen är frivillig från barnets sida (se prop. 2004/05:45 s. 144). I praxis har det förekommit att samlag med yngre barn, som är strax under 14 år, också har bedömts som sexuellt utnyttjande av barn (se t.ex. NJA 2006 s. 79 I och II).

I detta fall har åklagaren gjort gällande att Niklas Älmeros inte ska dömas för våldtäkt mot barn utan sexuellt utnyttjande av barn. Det är klarlagt att Niklas Älmeros har haft ett kortvarigt förhållande med A. Det har varit fråga om vaginalt och oralt samlag vid ett tillfälle och de sexuella handlingarna har varit frivilliga från A:s sida. Tingsrätten delar åklagarens bedömning att gärningen, om den är brottslig, faller under bestämmelsen under 6 kap. 5 § brottsbalken, dvs. sexuellt utnyttjande av barn.

Niklas Älmeros har invänt att han inte visste att målsäganden var under 15 år. Målsäganden har dock berättat att de talade om hennes ålder via Facebook och Niklas Älmeros har förklarat att det var möjligt att de gjorde det. Tingsrätten anser mot denna bakgrund att det är styrkt att Niklas Älmeros var medveten om att målsäganden var endast 13 år när de hade samlag.

Frågan är vidare om ansvarsfrihetsregeln i 6 kap. 14 § samma balk är tillämplig. Av den bestämmelsen framgår att en person inte ska dömas till ansvar om det är uppenbart att gärningen inte inneburit något övergrepp mot barnet med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet samt omständigheterna i övrigt. Avsikten är att denna bestämmelse ska tillämpas restriktivt. Den är tänkt att ge en möjlighet att undvika vad som kan te sig som orimliga konsekvenser av kriminaliseringen. Ett exempel är att en 16-åring och en 14-åring som har en nära och god relation till varandra deltar i en ömsesidig och helt frivillig sexuell handling. För att ett övergrepp inte ska anses ha skett torde krävas att det yngre barnet är mycket nära att fylla 15 år och således uppnå sexuell självbestämmanderätt (se prop. 2004/05:45 s. 152). I detta fall var A 13 år och 7 månader när hon och Niklas Älmeros hade samlag. Det har inte varit fråga om en lång och god relation innan de båda hade samlag. Enligt tingsrätten kan inte ansvarsfrihetsregeln vara tillämplig i detta fall. Niklas Älmeros ska därför dömas för sexuellt utnyttjande av barn.

Narkotikabrott, ringa brott

Niklas Älmeros har berättat att han den aktuella dagen hade rökt Spice och att han köpte den narkotika han innehade tillsammans med en vän. Hans vän berättade att det var en laglig drog som de köpte.

Niklas Älmeros har berättat att han egentligen inte brydde sig om vad de köpte. Det finns därför inte något som talar mot att Niklas Älmeros förhållit sig likgiltig till om det var narkotika han köpte. Uppsåt till narkotikabrott föreligger därför.

Påföljd

Tingsrätten anser att brottsligheten har ett straffvärde på fängelse sex månader. Det så kallade straffmättningsvärdet är, efter att Niklas Älmeros ungdom har beaktats, fängelse tre månader. Vid brottstillfället var Niklas Älmeros arton år.

Enligt 30 kap 5 § andra stycket brottsbalken får rätten, beträffande den som begått brott efter det han fyllt arton år men innan han fyllt tjuogoett, döma till fängelse endast om det med hänsyn till gärningens straffvärde eller annars finns särskilda skäl för det. Niklas Älmeros var arton år när han begick nu aktuellt brott och omfattas således av denna bestämmelse. För ungdomar i denna ålder bör fängelse som ensamt straff i huvudsak övervägas endast när brottsligheten varit särskilt svår eller omfattande eller om fråga är om upprepade återfall i grov brottslighet samt vid sådana brottstyper där kortare frihetsstraff är den normala påföljden.

Det sexualbrott som Niklas Älmeros gjort sig skyldig till är av sådan art att fängelse normalt skulle följa å brottet för en vuxen person. Beaktas Niklas Älmeros ålder är dock brottet inte så allvarligt att det föreligger särskilda skäl att döma honom till fängelse om en icke frihetsberövande påföljd förenas med samhällstjänst.

Niklas Älmeros har tidigare endast gjort sig skyldig till bötesbrott. Dessa brott bör inte påverka valet av påföljd. Mot denna bakgrund saknas särskild anledning att befara att Niklas Älmeros gör sig skyldig till fortsatt brottslighet. Påföljden bör därför bestämmas till villkorlig dom och inte skyddstillsyn. Niklas Älmeros har samtyckt till att domen förenas med en föreskrift om samhällstjänst. En föreskrift om samhällstjänst framstår som lämplig med hänsyn till vad som framkommit om

hans person och övriga omständigheter. Det finns därför skäl att bestämma påföljden för Niklas Älmeros till villkorlig dom med föreskrift om samhällstjänst.

Antalet timmar samhällstjänst ska bestämmas till 100 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd, skulle fängelsestraffets längd ha bestämts till tre månader.

Sekretess

Målsägandens namn och andra uppgifter som kan röja hennes identitet bör alltjämt vara belagd med sekretess.

Övriga frågor

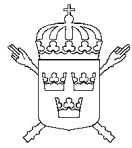
Enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond ska den som döms för ett brott för vilket fängelse ingår i straffskalan åläggas att betala en avgift på 500 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (Dv 400).

Domen får överklagas genom att ett till Hovrätten för Övre Norrland ställt överklagande ges in till tingsrätten inom tre (3) veckor från domens datum eller senast den 17 juli 2013.

På tingsrättens vägnar

Christer Ganelind

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Gällivare tingsrätt

Box 23

982 21 GÄLLIVARE

GÄLLIVARE TINGSRÄTT

INKOM: 2013-05-10

MÅLNR: B 994-12

AKTBIL: 6

TR mål: B 994-12

Handl.: OVR

1	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Älmeros, Lars Niklas		Niklas	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19940812-5871	Sverige	097155701	
	Adress			
	Wolfsgatan 10 962 32 JOKKMOKK			
Offentlig försvarare/ombud				
Müchler, Magnus, Advokatbyrån Kaiding Handelsbolag, Box 174, 982 22 GÄLLIVARE				
Frihetsberövande m.m.				
Delgivningsuppgifter				

Ansvarsyrkanden m.m.

1. SEXUELLT UTNYTTJANDE AV BARN (2500-K24407-12)

Målsägande

Sekretess (se bilaga). Målsägandebitråde: Gärdemalm, Vera, c/o Advokatbyrån Vera Gärdemalm, Hjalmar Lundbohmsvägen 52, 981 31 KIRUNA

Gärning

Älmeros har haft samlag med målsäganden som var 13 år. Det hände någon gång under tiden 22 augusti – 3 september 2012 i Jokkmokk.

Älmeros begick gärningen med uppsåt. Han hade åtminstone skälig anledning att anta att målsäganden var under 15 år.

Lagrum

6 kap 4 § 1 st och 5 § brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning

Förhör med målsäganden

Förhör med tilltalade Niklas Älmeros (medger de faktiska omständigheterna men förnekar brott)

2. NARKOTIKABROTT, RINGA BROTT (P074.667-12)

Gärning

Älmeros har olovligen brukat JWH-122 och innehaft 3,40 gram torkat växtmaterial innehållande JWH-122, som är narkotika. Det hände den 9 november 2012 vid Storgatan i Luleå.

Älmeros begick gärningen med uppsåt.

Lagrums

1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)

Särskilda yrkanden

Förverkande av i beslag tagen narkotika (belag 2012-2500-BG1811 p 1)

Bevisning

Muntlig bevisning

Förhör med tilltalade Niklas Älmeros (erkänner)

Skriftlig bevisning

Beslagsprotokoll och analysbesked, innehav (sid 7 och 11)

Analysbesked, bruk (sid 8)

Handläggning

Målet kan avgöras med åklagaren närvarande per videolänk med nummer 08-545 653 50 # 7011

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen 1,5 timma.

Följande personalia bör inhämtas: yttrande från frivården

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Överklagande görs skriftligen.

Skrivelsen ska ställas till Högsta domstolen. Den ska emellertid inlämnas eller insändas till hovrätten (adress se nedan).

Skrivelsen ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i det överklagade avgörandet vid hänvisningen till denna bilaga. Någon tidsgräns gäller dock inte för klagan över beslut om häktning, kvarhållande i häkte, tillstånd till restriktionen enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller åläggande av reseförbud.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Krav på prövningstillstånd gäller dock inte överklaganden av Justitiekanslern eller någon av riksdagens ombudsmän i mål där allmänt åtal förs.

Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd krävs i två eller flera likartade mål och Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i ett av dem, får prövningstillstånd meddelas även i övriga mål.

Ett överklagande bör vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller dennes ombud och ska innehålla uppgifter om

1. det avgörande (dom, beslut eller utslag) som överklagas (hovrättens namn, målets nummer och dagen för avgörandet),
2. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
3. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
4. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.